

Advokatfirmaet
energi & miljø

Juridiske nyheder på vand- og spildevandsområdet

Webinar, fredag den 30. april 2020

Kl. 9.00 – 10.00

ARBEJDSOMRÅDER

Affald

El

Entrepriseret

Forsynings-
inkasso

Natur og
miljø

Planlægning og
ekspropriation

Selskabsret

Smart og vedvarende
energi

Statsstøtte og
kommunernes
retsforhold

Udbud og
indkøb

Vand, spildevand
og vandløb

Varme

Program

Den 17. april 2020, kl. 9 – 10.

Kl. 09:00 – 09:05	Velkomst og information
Kl. 09:05 – 09:20	Forsyningspligt for spildevandsselskaber i lyset af seneste retspraksis
Kl. 09:20 – 09:35	Nyt om vejbidrag til kommunale og private fælles veje i lyset af seneste retspraksis
Kl. 09:35 – 09:45	Vand på terræn i vandselskabers perspektiv
Kl. 09:45 – 10:00	Spørgsmål og tak for nu

(N.B. Webinaret er af vejledende og orienterende karakter – og kan ikke erstatte egentlig, konkret juridisk rådgivning. I konkrete sager opfordres deltagerne til at henvende sig til Advokatfirmaet Energi & Miljø)

Forsyningspligten

I lyset af ny retspraksis

Forsyningspligt

Retlige rammer

- Spildevandsselskabers "forsyningspligt" er lovfæstet i miljøbeskyttelseslovens § 32 b, stk. 1:

"Spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, er forpligtet til at forsyne ejendomme i spildevandsforsyningsselskabets kloakeringsområde som fastlagt af kommunalbestyrelsen, jf. § 32"

- Forsyningspligten relaterer sig til det kloakeringsområde, der er fastlagt af kommunalbestyrelsen, jf. § 32, dvs. i spildevandsplanen.

Forsyningspligt

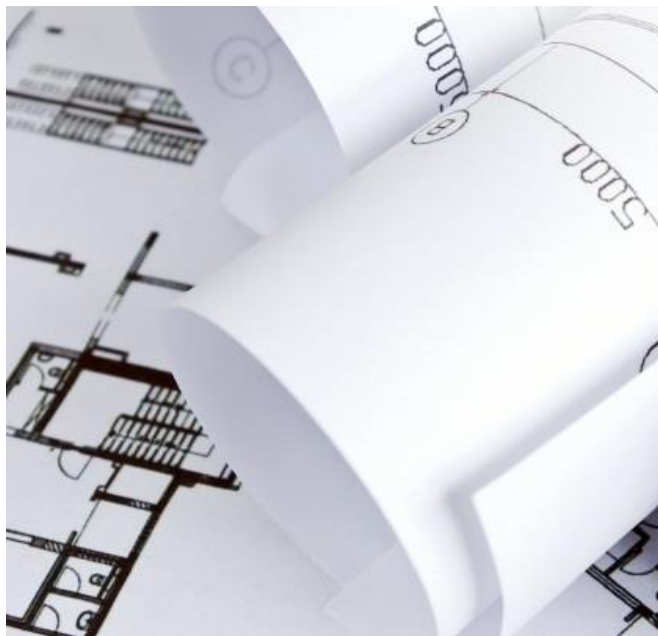
Retlige rammer

- I almindelighed indebærer forsyningspligten, at forsyningen er forpligtet til at **føre stikledning frem til grundgrænsen**, modtage spildevand og transportere det til behandling.
- Forsyningspligtens modstykke er "tilslutningspligten" i miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4. Den indebærer i almindelighed, at en ejendoms ejer er **forpligtet til at tilslutte sin ejendom**, når der er sat stikledning samt betalt tilslutningsbidrag.
- Efter fast administrativ praksis medfører forsyningspligten, at grundejeren har ret til at aflede sit spildevand **ved gravitation fra stueplan**.

Forsyningspligt

Retlige rammer

- Almindeligvis vil der være tale om sædvanlig kloakering, men der kan være givet forsyningen vide rammer for metoden.
- Forsyningspligten kan i et vist omfang også fastslå ansvarsfordelingen mellem grundejeren og forsyning:
 - Som udgangspunkt vil ansvaret skille ved skelbrønden, som typisk står lige indenfor skelgrænsen.

- Betalingslovens § 6, stk. 1:
 - *"Hvis et spildevandsanlæg omfattes af § 5, stk. 1, overtages af et spildevandsforsyningsselskab omfattes af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, opkræves tilslutningsbidrag, jf. § 2, og der ydes ejerne godtgørelse for anlæggets værdi."*
- Reglen vedrører den situation, at spildevandsselskab overtager et privat anlæg samt det økonomiske opgør i den forbindelse.

Forsyningspligt

Sagen om ”Grønttorvet”

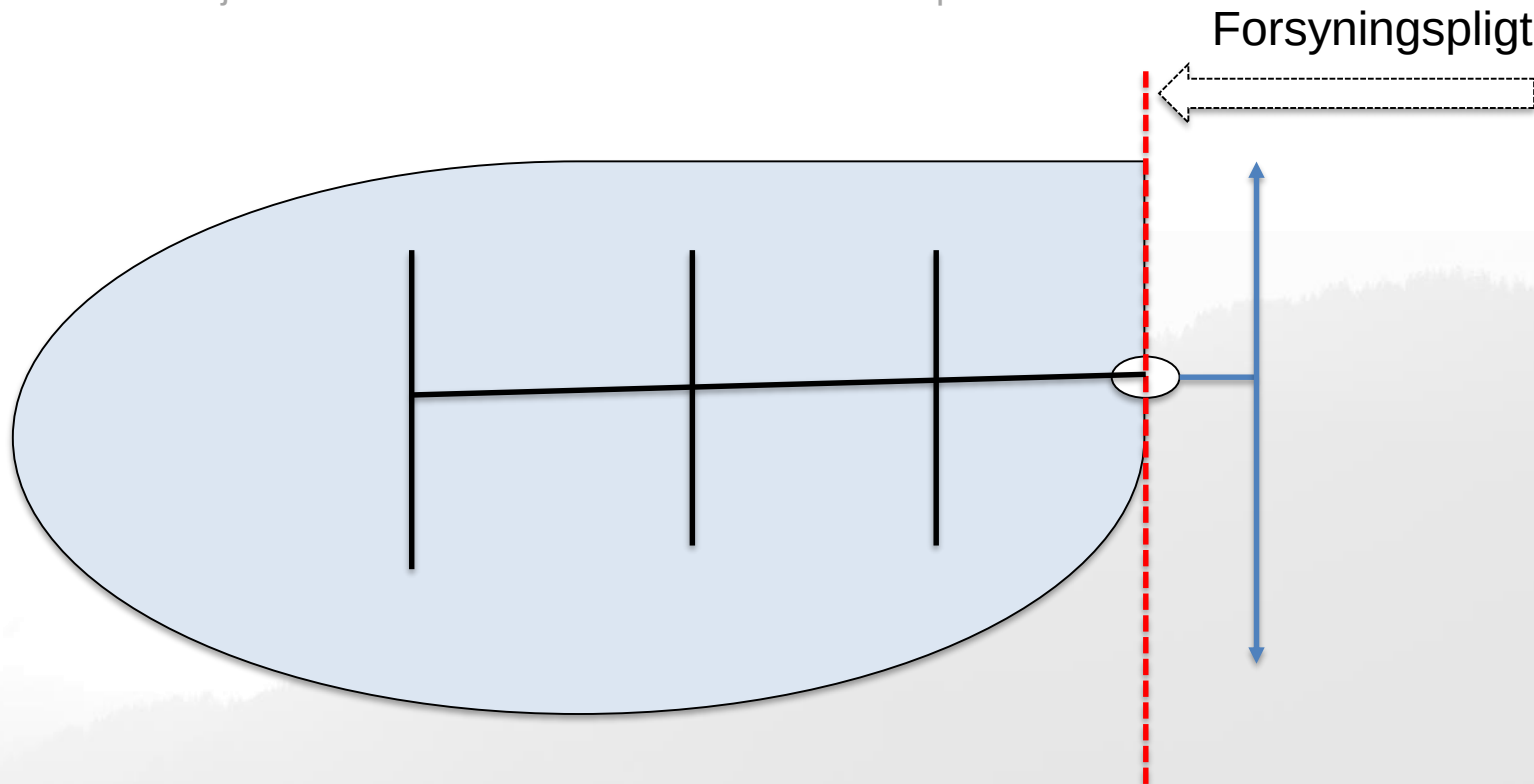
- Sagen drejede sig overordnet betragtet om et byomdannelsesprojekt, hvor der fra en tilsluttet erhvervsejendom var sket udstykning af parceller med henblik på opførelse af boliger.
- Erhvervsejendommen var beliggende i et område, der hørte under spildevandsselskabets kloakeringsområde, og spørgsmålet var,
 - om spildevandsselskabet var **forpligtet** til at føre en stikledning til spildevand **frem til grundgrænsen** for hver af de udstykkede boligejendomme, og
 - om spildevandsselskabet var forpligtet til at **betale vederlag** for overtagelsen af det spildevandsanlæg, som ejendomsejer, havde udført i forbindelse med udstykningen.

- *"Retten lægger vægt på, at den oprindelige ejendom er tilsluttet spildevandsforsyningen, og at der ikke opkræves tilslutningsafgift, fordi den oprindelige ejendom tidligere har betalt en sådan som erhvervsejendom. (Spildevandsselskabet) har således opfyldt sin forsyningspligt til den oprindelige ejendom.*
- [...]
- *"Betalingslovens § 6, stk. 1, findes i et tilfælde som det foreliggende, hvor (spildevandsselskabet) har opfyldt sin forsyningspligt i forhold til den oprindelige ejendom, ikke at skabe en selvstændig forpligtelse til at betale for overtagelsen af et nyopført anlæg inde på samme ejendom. Retten har herved lagt vægt på formålet med indførelsen af betalingsloven og herunder ønsket om at skabe rimelige og lige økonomiske vilkår mellem ejerne af de private anlæg indbyrdes og for deltagerne i kloakforsyningen som helhed."*
- Byretten frifandt spildevandsselskabet.

Forsyningspligt

Byrettens dom af 28. juni 2018 - Forenklet skitse af erhvervs-storparcel

Forsyningspligt

Landrettens dom af 28. januar 2020

- Byrettens dom af 28. juni 2018 blev anket til landsretten.
- Landsretten fastslog ved dom af 28. januar 2020, at et spildevandsforsyningsselskab var forpligtet til at forsyne ejendomme i spildevandsforsyningsselskabets forsyningsområde ved at føre stikledning frem til grundgrænsen.
- Når dette var sket, havde ejendomsejerne pligt til at tilslutte sig spildevandsforsyningsselskabet, jf. miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4.
- På den baggrund fandt landsretten, at bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 32 b, stk. 1, måtte forstås således, at boligejendomme, der udstykkes fra en allerede tilsluttet erhvervsejendom inden for forsyningsselskabets eksisterende kloakeringsområde, var omfattet af spildevandsforsyningsselskabets forsyningspligt, herunder pligten til at føre stikledning frem til de udstykkede ejendommers grundgrænse.

Landsrettens stillingtagen

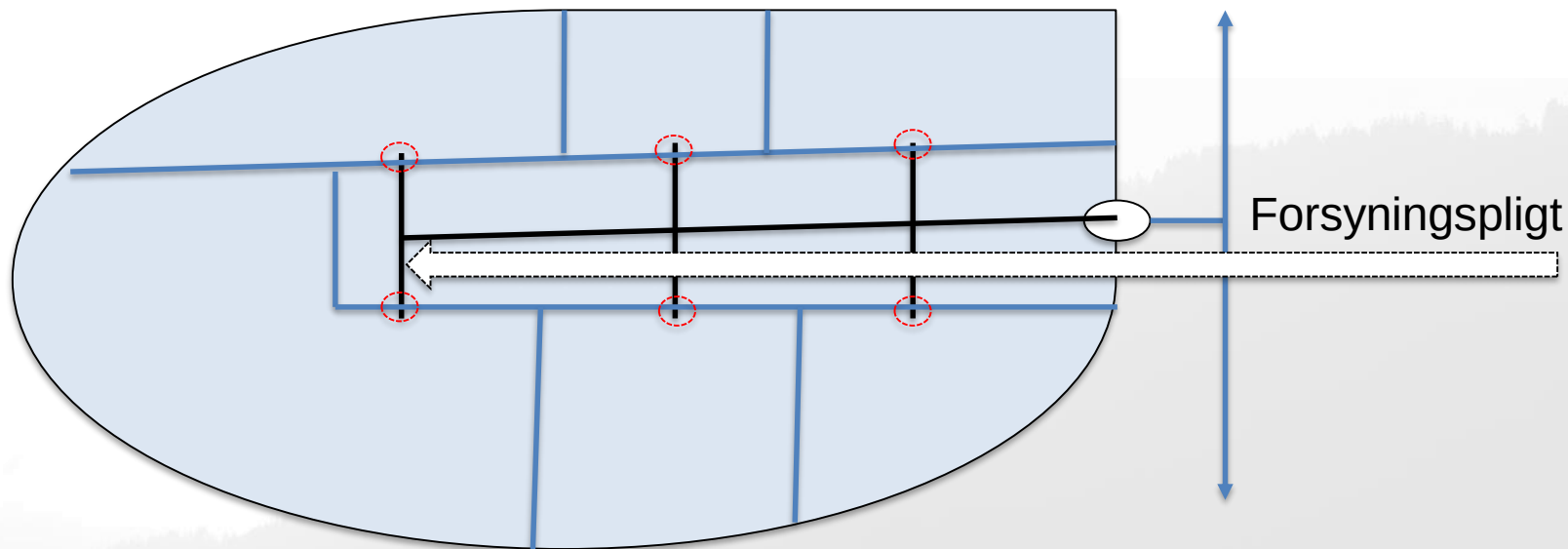
Dom af 28. januar 2020 (Uddrag)

- I medfør af betalingslovens § 6, stk. 1, skal der ved et spildevandsselskabs overtagelse af et privat spildevandsanlæg opkræves tilslutningsbidrag, jf. betalingslovens § 2, og ydes ejerne godtgørelse for anlæggets værdi.
- [.....]
- Da spildevandselskabet i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 32 b, stk. 1, har været forpligtet til at føre stikledning frem til de udstykkede ejendommers grundgrænse, fandt landsretten, at den manglende adgang til at opkræve tilslutningsbidrag i forbindelse med udstykningen **ikke i sig selv** kunne medføre, at spildevandsselskabet **fritages** for at yde ejendomsejer godtgørelse for den eventuelle værdi af det spildevandsanlæg, som ejendomsejer havde udført med henblik på de udstykkede ejendommers spildevandsforsyning.

Forsyningspligt

Landsrettens dom af 28. januar 2020 - Forenklet skitse af erhvervs-storparcel

Forsyningspligt

Konklusion efter Landsrettens dom

- Landsretten ændrede byrettens dom af 28. juni 2018 i sin helhed ved dom af 28. januar 2020.
- Hvad betyder dommen for spildevandselskabers forsyningspligt i tilsvarende sager?

Hvor står vi nu?

Har landsretten haft det sidste ord?

- Spildevandsselskabet har ansøgt om tilladelse til at Højesteret også skal tage stilling til sagen.
- Procesbevillingsnævnet har i april 2020 givet tilladelse til, at sagen kan prøves ved Højesteret.
- Dommen fra Østre Landsret er dermed seneste retsafgørelse i sagen. Sagens endelige afgørelse træffes imidlertid af Højesteret muligvis inden for ca. 1 - 1,5 år.

Vejbidraget for kommunale og private fællesveje

I lyset af nyeste retspraksis

Kommunalt vejbidrag

Lovgrundlaget i betalingsloven

- Det kommunale vejbidrag
- Betalingslovens § 2a, stk. 11:
- ***For kommunale veje og private fællesveje skal kommunen betale et årligt vejbidrag til spildevandsforsyningsselskabet på højst 8 pct. af udgifterne til kloakledningsanlæggene***

Kommunalt vejbidrag

Vejbidragets sammensætning

- **Procentsatsen**
 - Fastsættes skønsmæssigt og må maksimalt udgøre 8% af anlægsudgifterne.
- **Beregningsgrundlaget**
 - Anlægsudgifterne, der indgår i bidraget for det pågældende år.

- Højesterets dom fra 5. februar 2016 om **procentsatsen**.
 - Procentsatsen skal fastsættes på baggrund af et skøn over andelen af de vejarealer, der tilsluttes kloakken.
 - For en typisk bykommune, hvor vejvandet ofte sker til kloakken, bør procentsatsen være større end for en typisk landkommune, hvor vejvanding i højere grad sker til fx vejgrøfter.
 - Vide skønsmæssige rammer.

Kommunalt vejbidrag

Østre Landsrets dom af 6. december 2019

- Sag mellem SK Forsyning og Slagelse Kommune om **beregningsgrundlaget**.
- Konkret mente SK Forsyning, at følgende udgifter skulle indgå i beregningsgrundlaget:
 - Spildevandsledninger, der ikke afleder vejvand,
 - Anlæg til decentral rensning af regnvand, uanset om der indgår spildevand fra beboelse og erhverv, og
 - Den del af udgifterne til de centrale rensningsanlæg, som kan henføres til håndtering regnvand.
- SK Forsyning krævede derfor 6.2 mio. kr. (3 års "manglende" bidrag).

Kommunalt vejbidrag

Østre Landsrets dom af 6. december 2019

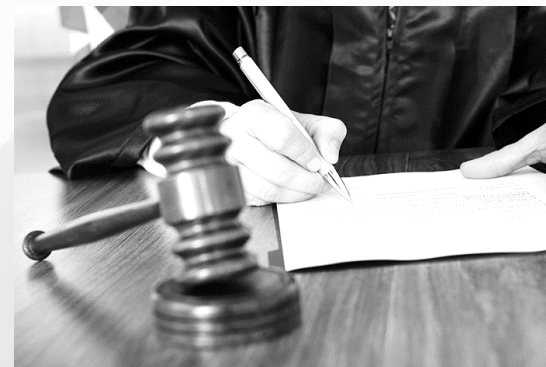

- Slagelse Kommune påstod **frifindelse**
 - Ikke pligt til at betale vejbidrag for kloakledninger, som der ikke ledes vejvand til.
 - Ikke hjemmel i betalingsloven til at indregne udgifter til renseanlæggene i vejbidraget.

Kommunalt vejbidrag

Østre Landsrets dom af 6. december 2019

- Østre Landsret udtalte generelt om lovens fortolkning:
 - Forurener-betaler princippet.
 - Det oprindeligt fremsatte lovforslag fra 1987 *friholdt* samtlige veje for bidrag.
 - Vejbidraget kom ind i loven ved udvalgsbehandlingen.
 - Angivet i lovbemærkningerne, at vejbidrag var forudsat i de tilfælde, hvor afstrømningen fra vejarealer er tilsluttet offentlig kloak, så vejbidraget kunne sikre, at veje, pladser og lign. bidrager til de offentlige spildevandsanlæg i lighed med de øvrige tilsluttede brugere.

- **Anlægsudgifter til kloakledninger, som ikke er vejvandsførende**
 - Der ikke skelnes imellem vejvandsførende og ikke-vejevandsførende ledninger loven eller lovbemærkningerne.
 - Det vil stride imod forudsætningen i lovbemærkningerne, om at spørgsmålet om vejbidrag kun er aktuelt i de tilfælde, hvor afstrømningen fra vejarealerne er tilsluttet offentlig kloak.
 - Konklusion
 - *Alene muligt at medregne udgifter, der er anvendt til kloakledninger, hvor der er grundlag for kompensere spildevandsselskaberne for forøgelsen af anlægsudgifterne til kloakledninger, som skyldes vejvandet.*

- **Udgifter til renseanlæg**

- Betalingsloven omfatter udgifter til kloakledningsanlæggene.
- Vejbidragsbestemmelsen skal forstås indskrænkende.
- Centrale renseanlæg ctr. decentrale renseanlæg.
- Konklusion:
- *Der er næppe hjemmel i betalingsloven til at indregne udgifter til renseanlæg i beregningsgrundlaget – i givet fald kun decentrale anlæg, der udelukkende renses vejvand.*

Kommunalt vejbidrag

Østre Landsrets dom af 6. december 2019

- **Problemstillinger til overvejelse:**
 - Vejbidragets sammensætning bør gennemgås.
 - Generelt en forventning om nedsættelser.
 - Hvordan håndteres et ændret beregningsgrundlag.

Vand på terræn

I vandselskabernes perspektiv

Vand på terræn

2019 og 2020 har budt på store mængder regnvand

- Store problemer med vand på terræn
- Ifølge flere medier har husejerne tidligere på året arbejdet på højtryk for at holde vandet væk fra deres boliger.

Vand på terræn

Spildevand og andet overfladevand

- Alene **vand fra tage og befæstede arealer** er spildevand og skal håndteres i kloak, herunder eventuel separeret kloak, af spildevandsselskabet.
- **Andet overfladevand** er ikke spildevand og skal som udgangspunkt håndteres af grundejer selv på egen grund.

Vand på terræn

Retlige rammer

- Spildevandsselskabers aktiviteter er nøje reguleret i sektorlovgivningen, herunder vandsektorloven med tilhørende regelsæt og betalingsloven.
- Spildevandsselskabers aktiviteter deles almindeligvis op i følgende to kategorier:
 - Hovedvirksomhed
 - Tilknyttet virksomhed

Vand på terræn

Retlige rammer - hovedvirksomhed

- Hovedvirksomhed kommer eksempelvis til udtryk i lovgivningen herunder:
 - Vandsektorlovens § 2, stk. 8, nr. 4: Transport, behandling eller afledning af spildevand mod betaling.
 - Betalingslovens § 1, stk. 4: Drift, udførelse og vedligehold af anlæg.
 - Betalingslovens § 1, stk. 5: Medfinansieringsprojekter til håndtering af tag- og overfladevand.
 - Miljøbeskyttelseslovens § 32 b: Forsyning af kloakeringsområdet mv.

Vand på terræn

Retlige rammer - hovedvirksomhed

- Spildevandsselskaber har overordnet til formål som hovedvirksomhed at håndtere ”*spildevand*”.
- Definitionen på spildevand findes i spildevandsbekendtgørelsen, hvor det fremgår bl.a., at spildevand er:
 - *Alt vand der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse og befæstede arealer.*
- Andet overfladevand, der ikke er omfattet af definitionerne, udgør således ikke spildevand og er derfor som udgangspunkt uvedkommende vand.
 - F.eks. drænvand fra markareal, vand fra skovareal.

Vand på terræn

Retlige rammer - hovedvirksomhed

- Medfinansiering er en måde at håndtere kapacitetsproblemer "over jorden", hvilket som alternativ løsning kan være billigere end udvidelse af kapacitet under jorden.
- Reglerne om medfinansiering blev indført i 2013 i betalingslovens § 1, stk. 5 og 6, samt medfinansieringsbekendtgørelsen. Reglerne er indført for at give spildevandsselskaberne muligheder for at deltage ved medfinansiering i klimatilpasningsprojekter.

Vand på terræn

Retlige rammer - hovedvirksomhed

- Medfinansieringsreglerne i kort uddrag:
 - Kommunale og private projekter i rekreative områder, i vandløb og på veje kan medfinansieres.
 - Medfinansieringen skal være billigere end sædvanlige spildevandsteknisk afhjælpning. Projektet skal være begrundet i den kommunale risikokortlægning.
 - Medfinansiering kan *kun* angå projektets hydrauliske funktion (ikke forskønnelse, såsom bænke, basketballbaner mv.)
 - Forsyningen kan ikke *eje* projektet.
 - Der meddeles tillæg til indtægtsrammen. Tillægget er (endnu ikke) underlagt effektiviseringskrav og finansieres derfor 1:1.
 - Der kan som udgangspunkt højest ske medfinansiering med 75 % af investeringsomkostningerne

Retlige rammer – udspil til ændring af medfinansieringsregler

- Klima- Energi- og Forsyningsministeren har den 25. februar 2020 meddelt, at regeringen vil arbejde for at ændre reglerne om medfinansiering på baggrund af de seneste udfordringer med håndtering af regnvand.
- De nye tiltag i regeringsudspil er umiddelbart følgende:
 - Reglen om 75% finansiering udgår, således at forsyningen kan finansiere hele projektet uden om de andre aktører, dog ikke forskønnelse, rekreative elementer mv.
 - Forsyningen kan være ejer af projektet.
 - Sondringen mellem de geografiske områder (landzone, sommerhuszone, vandløb, veje mv.) udgår.
 - Nyt tilsyn som skal sikre at projekterne er samfundsøkonomiske.
 - Tillæg til medfinansieringsprojekter omfattes fremadrettet af effektiviseringskravene og er således ikke længere 1:1.
 - (Muligvis) bedre mulighed for at samarbejde på tværs af kommuner og aktører.
- Det er endnu meget tidligt i processen og der er ikke offentliggjort et egentligt høringsudkast til lovændring.
- Især spørgsmålet om effektiviseringskrav på medfinansieringsomkostninger er et aktuelt tema.

Vand på terræn

Retlige rammer – hovedvirksomhed

- Bekendtgørelsen om tilknyttet virksomhed præciserer også visse former for hovedvirksomhed.
- Det fremgår bl.a., at følgende er *hovedvirksomhed*:
 - ”§ 1, stk. 2, nr. 2. Udnyttelse af vandselskabets nødvendige anlægsmæssige kapacitet (bygninger, lokaler, ledninger eller fast ejendom i øvrigt) ved udleje eller bortforpagtning, eksempelvis til antennemaster, elektronisk infrastruktur, parkering eller lager.”
- Denne bestemmelse har bl.a. givet anledning til overvejelser, om spildevandsselskaber dermed har hjemmel til at udleje kapacitet i ledningsnettet til f.eks. drænvand eller andet vand i det åbne land?
- Det er under alle omstændigheder en gråzone. Der må bl.a. ikke opbygges unødvendig kapacitet med henblik på udleje. Kapaciteten skal være til stede som en tilfældighed eller forsyningsmæssige forhold.

Retlige rammer – tilknyttet virksomhed

- Ved siden af hovedvirksomhed har spildevandsselskaber mulighed for at udøve såkaldt tilknyttet virksomhed inden for rammer i vandsektorloven og bekendtgørelsen om tilknyttet virksomhed.
- Hvad med tilknyttet virksomhed?
- Bekendtgørelse om tilknyttet aktivitet indeholder en udtømmende positivliste over aktiviteter, som lovligt kan udføres ved siden af hovedvirksomheden, fx:
 - *Udnyttelse af uundgåelig fysik, driftsmæssig og administrativ overkapacitet, der er nødvendig.*
- Tilknyttet virksomhed er underlagt visse betingelser og økonomiske rammer.

Vand på terræn

Opsamling

- Tag- og overflade vand - betragtes som spildevand - kan og skal håndteres i overensstemmelse med spildevandsplanen/forsyningspligten.
- Medfinansieringsreglerne giver mulighed for at deltage i finansiering af klimatilpasningsprojekter inden for visse rammer.

Spørgsmål til emnerne i dag?

Spørgsmål kan stilles via chat-funktionen i Microsoft Teams.

Tak for i dag

- Besøg os på www.eom.dk
- Læs om vores månedlige nyhedsbrev på <http://energiogmiljo.dk/nyhedsarkiv/>, hvor du også kan tilmelde dig nyhedsbrevet

Kontaktinfo

Pernille Aagaard Truelsen

Partner, advokat (L), ph.d.

+45 25 29 08 40

paa@energiogmiljo.dk

Peter Nymann

Partner, advokat

+45 25 29 08 42

pn@energiogmiljo.dk

Kasper Martin

Advokat, LL.M.

+45 25 29 08 46

km@energiogmiljo.dk

Mikael Skiffard Sørensen

Advokat

+45 60 98 16 00

mss@energiogmiljo.dk

Advokatfirmaet
energi & miljø